

godset, medens Stederne vare bortfæstede, undertagen til Fæsterne, medmindre disse gavederes Samtykke til Salget til Andre. Derimod findes der i samme Paragraph en Bestemmelse, som efter min Mening er i Strid med de gjældende Loves Grundsætninger, og altsaa er meget betænkelig, den nemlig, at, naar Fæsteren er død, men har efterladt sig Børn eller Svigerbørn, skal Salget fæe til disse Sidste, med mindre der med dem træffes en Overenskomst om, at Salget kan foregaae til Andre. Naar Stedet er fæstet, har Godsbesidderen Ret til at fæste Stedet bort til hvem han vil. Fæsterens Børn eller Svigerbørn have ingen Ret til at faae Stedet i Fæste. Naar man for Fremtiden vil tillade Godsbesidderen at sælge Fæstegodset, og altsaa have den Hindring, som ligger i det fideicommissariske Baand, for Salget, saa kan Fæsterens efterladte Børn eller Svigerbørn ikke derved faae nogen Ret til at paaatae at faae Stedet tilkjøbt. Lovforslaget er ogsaa, hvad Salget til Fæsterens Børn eller Svigerbørn angaaer, ubestemt, idet det hedder, at der skal sælges til Fæsterens Livsarvinger eller Svigerbørn, eller der skal træffes Overenskomst med dem, men der indeholdes ingen Regel for, hvorledes der skal forholdes, dersom der er flere Livsarvinger eller Svigerbørn, om disse da skulle behandles som Genhed, eller om der skal forhandles med hver Enkelt af dem, og hvis flere ville kjøbe, hvem der saa skal have Fortrinet. Det er gjerne muligt, at der efter den afdøde Fæster ikke findes Børn eller Svigerbørn, som kunne eller ville kjøbe Stederne, og i saa Fald forekommer det mig dog hoist unaturligt, om Godseieren skulde være pligtig at forhandle med dem om deres Samtykke til Salg til Tredie Mand. De kunne altsaa binde deres Samtykke til Udbedelsen af en Kjøbesum, skjøndt dog Lovene ikke give dem, i det forudsatte Tilfælde at Fæstestedet er ledigt, nogen Ret til Fæstestedet. Man vil vel indvende, at, naar man ikke giver den afdøde Fæsters Børn eller Svigerbørn den omhandlede Ret, da ere de udsatte for at komme fra Stedet og derved gaae tabt af de Forbedringer, som deres Fader har anvendt paa Fæstegaarden, men ligesom det for Tiden kun

afhænger af Godseierens Billighed, om han, naar han skal fæste bort, vil tage Hensyn til den anførte Omstændighed og paa Grund af samme fæste det bort til den sidste Fæsters Børn eller Svigerbørn, saaledes maa man ogsaa i det Forhold, som nu skal træde istedetfor Fæstet, indskrænke sig til at stole paa denne Billighed. Vil Godseieren for Tiden vise Billighed ved at fæste bort til Fæsterens Børn eller Svigerbørn, saa vil han vel ogsaa, naar der skal sælges, vise den samme Billighed og sælge til Fæsterens Børn og Svigerbørn. Herved udelukkes vistnok ikke, at en enkelt Majoratsbesidder ikke viser denne Billighed, ialtfald ikke i alle Tilfælde; men, uagtet man vistnok i saa Henseende kan stole meget paa den Sædvane, som har fundet Sted paa Majoraterne, og altsaa vente, at den Billighed, som hidtil altid er vilst med Hensyn til Fæsterens Børn og Børnebørn, ogsaa vil gjøre sig gjældende for Fremtiden, saa staaer det dog fast, at imod en mulig Ubillighed fra Godseierens Side er der ikke Noget at gjøre, og man maa dog derved indrømme, at vedkommende Livsarvinger eller Svigerbørn ikke derved lide nogen Uret. Der er endnu en anden Betragtning, som gjør, at man efter min Mening uden Vanfærlighed kan gaae ind paa en saadan Bestemmelse, som fandtes i det oprindelige Lovforslag, og som jeg havde tilladt mig at stille som Endringsforslag ved Sagens 3die Behandling i det andet Thing, nemlig, at man indskrænke sig til en Rettighed for Fæsteren til at faae Stedet tilkjøbt, naar det skulde sælges, altsaa udelukkede Bestemmelsen om Fæsterens Børn eller Svigerbørn. Denne Betragtning er, at Godseieren dog, naar han vil vise den ommeldte Ubillighed, har en i Lovven aldeles banet Udgang til at gjøre det. Kan han nemlig ikke komme overens med den afdøde Fæsters Børn eller Svigerbørn, og han ikke engang vil forhandle med dem, fort sagt, er han en ubillig Godseier, hvad kan han da gjøre efter Lovforslaget? Han kan fæste bort; thi han har ikke nødig at sælge til en Tredie Mand, og altsaa paa den Tid, da Fæstecontracten indgaaes, komme overens om de Vilkaar, hvorefter, efterat Fæstecontracten er fuldbyrdet,